

گزارش

سانسور از طریق جریمه مالی

در آمریکا و اروپا نوع دیگری از اعمال سانسور از طریق اعمال جریمه‌های سنگین بر شبکه‌های مجازی صورت می‌گیرد و این جریمه‌ها، ابزاری در دست دولت‌ها برای جهت‌دهی به تولید محتوای مورد نظر در فضای مجازی است:

آمریکا

- **فیسبک (سال ۲۰۱۹)** عدم نظارت بر داده‌ها، جریمه ۵ میلیارد دلار
- **تیک تاک (سال ۲۰۱۹)** نقض امنیت داده‌ها، جریمه ۵/۷ میلیون دلار
- **زوم (سال ۲۰۲۱)** انتشار داده‌های آسیب‌زا، جریمه ۸۵ میلیون دلار

کانادا

- **تیک تاک (سال ۲۰۲۳)** انتشار داده‌های ضد امنیت کودکان و ممنوعیت کامل در دستگاه‌های دولتی
- **گوگل (سال ۲۰۲۳)** عدم رعایت قوانین انتشار داده‌ها، جریمه ۷۳ میلیون دلار
- **فیسبک (سال ۲۰۲۰)** نقض قانون امنیت کودکان و انتشار داده‌های ضد امنیت کودکان، جریمه ۹ میلیون دلار

فرانسه

- **تلگرام (سال ۲۰۲۴)** انتشار داده‌های ضد امنیتی، جریمه نهایی هنوز اعلام نشده است.
- **نتفلیکس (سال ۲۰۲۳)** ممنوعیت کامل استفاده در دستگاه‌های دولتی به دلیل نقض امنیتی
- **تیک تاک (سال ۲۰۲۳)** ممنوعیت استفاده در دستگاه‌های دولتی
- **فیسبک (سال ۲۰۲۱)** حذف نکردن محتوای غیرقانونی، جریمه ۲۱۰ میلیون یورو

انگلستان

- **فیسبک (سال ۲۰۱۹)** نادیده گرفتن حریم خصوصی کاربران، جریمه ۵۰ میلیون پوند
- **تیک تاک (سال ۲۰۲۳)** نقض حریم خصوصی و ناامنی محتوا برای کاربران زیر ۱۸ سال، جریمه ۱۴/۵ میلیون یورو

اسپانیا

- **واتساپ (سال ۲۰۱۸)** نقض قوانین حریم خصوصی، جریمه ۳۰۰ هزار یورو
- **فیسبک (سال ۲۰۱۸)** عدم ارائه اطلاعات مناسب به کاربران، جریمه ۳۰۰ هزار یورو
- **فیسبک (سال ۲۰۱۷)** نقض قانون داده‌ها، جریمه ۱/۴ میلیون یورو

ایتالیا

- **تیک تاک (سال ۲۰۲۳)** عدم محافظت از کاربران زیر ۱۸ سال به دلیل انتشار محتوا، جریمه ۱۰ میلیون یورو
- **فیسبک (سال ۲۰۲۱)** نقض قوانین حریم خصوصی، جریمه ۷ میلیون یورو
- **متا (شرکت مادر اینستاگرام)** نداشتن شفافیت قوانین انتشار داده‌ها، جریمه ۳/۵ میلیون یورو
- **واتساپ (سال ۲۰۱۷)** انتشار غیرقانونی اطلاعات کاربران فیسبک جریمه ۴ میلیون یورو

آلمان

- **تیک تاک (سال ۲۰۲۴)** رعایت نکردن قوانین حریم خصوصی کاربران زیر ۱۸ سال در دست بررسی
- **فیسبک (سال ۲۰۱۸)** حذف نکردن محتوای غیرقانونی، جریمه ۲ میلیون یورو
- **زوم (سال ۲۰۲۰)** نقض قوانین داخلی حفاظت از داده‌ها

استرالیا

- **فیسبک (سال ۲۰۲۳)** نقض حریم خصوصی کاربران، جریمه ۱۳ میلیون دلار

محدودیت‌های قانونی در فضای مجازی اروپا

اتحادیه اروپا نیز در چند سال گذشته با هدف اعمال کنترل و حذف برخی مطالب، قوانین مشخصی را در راستای سانسور تدوین کرده است؛ از جمله: الزام شبکه‌های مجازی دیجیتال به اقدام سریع برای حذف محتوای غیرقانونی، الزام شبکه‌های مجازی به ارائه عملکرد الگوریتم‌ها و رمزگشایی محتوا در اختیار نهادهای نظارتی، ممانعت درباره استفاده از هوش مصنوعی برای تولید محتوای رسمی نهادها و مؤسسات دولتی و رسمی. به عنوان نمونه اعمال محدودیت بر تلگرام در فرانسه بر اساس این قوانین صورت گرفت.

سانسور در اروپا هر روز بیشتر از دیروز

گزارش‌های معتبر، افزایش سانسور فضای مجازی در اروپا طی سال جاری میلادی را تأیید می‌کند

سانسور کتاب در اروپا چگونه است؟

اتحادیه اروپا قوانین یکدستی درباره سانسور کتاب‌ها و آثار مکتوب ندارد؛ بلکه در هر کدام از کشورهای اروپایی برخی کتاب‌ها ممنوع و در برخی دیگر همه کتاب‌ها آزاد هستند. با تحقیق و بررسی درباره سانسور کتاب‌ها در اتحادیه اروپا به چندین نکته مهم در این ارتباط دست یافتیم:

■ **ممنوعیت متفاوت از یک کشور به کشور دیگر:** هیچ کتابی به‌طور کامل در همه کشورهای اتحادیه اروپا ممنوع نیست، بلکه کشور به کشور قوانین متفاوت است.

■ **زمینه‌های سانسور و ممنوعیت:** تهدید، تهمت، تحریک فعالیت‌های مجرمانه و نقض قوانین مرتبط با مسائل نژادی می‌تواند به ممنوعیت فروش کتاب پس از انتشار منجر شود.

■ **خودسانسوری ناشران:** ناشران اروپایی ممکن است دچار خودسانسوری باشند و از انتشار مطالبی که گمان می‌کنند پایشان را به دادگاه می‌کشد، پرهیز می‌کنند.

■ **خواندن کتاب با مجوز اسقف:** تا دهه ۱۹۸۰ میلادی در برخی کاتون‌های سوئیس، برخی از دانش‌آموزان دبیرستانی برای خواندن برخی کتاب‌های مذهبی نیازمند مجوز از اسقف منطقه بودند.

■ **یک نشانه، عامل سانسور:** در آلمان نشان دادن صلیب شکسته روی جلد کتاب‌ها یا در محتوای داخلی باعث ممنوعیت کامل کتاب می‌شود و ناشران این علامت را پیش از چاپ کتاب سانسور می‌کنند.

■ **سانسور سازماندهی شده:** برخی کتاب‌ها به صراحت در اروپا ممنوع نشده‌اند اما به‌صورت عمدی و سازماندهی شده و از طرف برخی لابی‌ها در کتابفروشی‌ها به‌صورت کامل خریداری و نایاب می‌شوند؛ مثلاً برخی از آثار الهیات کاتولیک یا آثار جامعه‌شناسی مایکل جونز، معترض به صهیونیسم در اروپا نایاب است.

■ **اسلواکی، نمونه خاص:** اسلواکی، تنها کشور اروپایی است که در آن سانسور کتاب ممنوع شده است، اما در دیگر کشورهای اروپایی سانسور کتاب ممنوع نیست.

■ **سانسور شخصی:** در برخی کشورهای اروپایی کتاب‌هایی وجود دارد که فروش آنها در نتیجه دعاوی مدنی ممنوع شده است؛ در واقع ناشر با شکایت (عمومی یا دولتی) رویه‌روست و با توجه به وجود شکایت، امکان فروش و مطالعه اینگونه کتاب‌ها وجود ندارد.

طی سال‌های گذشته، مقامات اتحادیه اروپا قوانین سختگیرانه‌تری را در ارتباط با نظارت و سانسور در فضای رسانه‌ها، کتاب‌ها و مطبوعات دنبال و اعمال کرده‌اند. سال گذشته نیز کمیسیون اتحادیه اروپا تأکید کرد که قوانین اتحادیه اروپا بر پلتفرم‌های فضای مجازی اعمال می‌شود و باید هرگونه محتوایی که با قوانین اتحادیه اروپا متضاد است، به سرعت حذف و پاک شود. تیری برتون (Thierry Breton) در گفت‌وگو با شبکه رادیویی فرانس انفو (Franceinfo) از آنچه کم‌کاری شبکه‌های اجتماعی نامید، انتقاد کرد.

سانسور مجازی در اتحادیه اروپا

- الزام رسانه‌های اجتماعی به اجرای مجموعه‌ای از درخواست‌های سانسور اتحادیه اروپا
- حذف «به‌سرعت» هر «محتوای غیرقانونی»
- اعمال محدودیت‌هایی در مورد «اطلاعات نادرست» از نظر قوانین اتحادیه اروپا
- توانایی و صلاحیت اتحادیه اروپا برای حذف پلتفرم‌های اجتماعی طی چند ساعت طبق قوانین جدید

افول اینترنت آزاد در اروپا

بر اساس گزارشی که کمتر از ۲ ماه پیش مؤسسه «خانه آزادی» در واشنگتن منتشر کرد، شاخص آزادی اینترنت در اروپا در سال ۲۰۲۴ به شدت کمتر شده و روندی نزولی یافته است. این گزارش شامل این نکات است:

- استونی، صربستان، انگلیس: دارای بیشترین کاهش آزادی اینترنت در اروپا
- کاهش آزادی اینترنت جهانی برای چهاردهمین سال متوالی
- افزایش و تشدید دستکاری فضای اطلاعات آنلاین توسط دولت‌ها در ۳ کشور اروپایی

